

Echtscheidingsrecht in hoofdlijnen

In België kan men onder andere aan de hand van twee verschillende procedures uit de echt scheiden:

- de procedure EOT (Echtscheiding Onderlinge Toestemming)
- de procedure EOO (Echtscheiding Onherstelbare Ontwrichting)

1. De Echtscheiding Onderlinge Toestemming (EOT)

a. Voorwaarden

De partijen die uit de echt willen scheiden dienen een volledige regeling op te maken omtrent hun wederzijdse rechten, zowel op vermogensrechtelijk als op familierechtelijk vlak. (zie artikel 203 B.W.)

Zij dienen dit te doen aan de hand van twee overeenkomsten die opgemaakt moeten worden, enerzijds een familierechtelijke overeenkomst, anderzijds een vermogensrechtelijke overeenkomst.

De partijen dienen deze twee overeenkomsten op te maken vooraleer zij naar de Rechtbank van Eerste aanleg kunnen stappen.

De door partijen opgemaakte overeenkomsten dienen aan de Rechtbank van Eerste Aanleg voorgelegd te worden, waarna de echtscheiding kan worden uitgesproken.

b. De overeenkomsten

De familierechtelijke overeenkomst dient verplicht de volgende elementen te bevatten (zie artikel 1288 Ger.W.):

- de verblijfplaats van de partijen tijdens de proefperiode
- het gezag over de persoon en het beheer van de goederen van de minderjarige kinderen en het recht op persoonlijk contact
- de bijdragen van elk van beide echtgenoten in het levensonderhoud, de opvoeding en de passende opleiding van de kinderen
- het bedrag van de eventuele uitkering te betalen door de ene echtgenoot aan de andere

VAN MARCKE advocaten:

Claude Van Marcke *
Vallery Declercq *
Jelle Lammertyn *

Bram Vercouter
Inez Devos
Mathy Depuydt
Dries Van Parys
Kim Devoldere *

Fien Vervaeke
Lies De Bondt
Klaas Denoulet
Annelies Delesie
Bram Casier
Jan-Willem Carpentier

Kantoor ANZEGEM

Kerkstraat 1
8570 Anzegem
t. +32 (0)56 68 79 15
f. +32 (0)56 68 16 90

Kantoor BRUGGE

Blankenbergse Stw. 141
8000 Brugge
t. +32 (0)50 32 32 67
f. +32 (0)50 32 23 33

www.van-marcke.be
advocaten@van-marcke.be

KBO nummer: 0894.616.152

/ ovv BVBA VAN MARCKE advocaten

* Burgerlijke Besloten Vennootschap
met Beperkte Aansprakelijkheid

Wat het onderhoudsgeld tussen echtgenoten betreft, is het van belang artikel 301 §7 B.W. te vermelden. Dit artikel bepaalt namelijk dat de rechtbank, behalve wanneer de partijen onderling uitdrukkelijk het tegenovergestelde zijn overeengekomen, op vraag van één van de partijen, de onderhoudsuitkering tussen echtgenoten kan verhogen, verminderen of afschaffen op een later tijdstip. Dit kan enkel indien er sprake is van nieuwe omstandigheden onafhankelijk van de wil van de partijen, waardoor het bedrag van het onderhoudsgeld niet meer is aangepast aan de werkelijke situatie van partijen.

De vermogensrechtelijke overeenkomst: een aantal verplichte en een aantal facultatieve vermeldingen moeten / kunnen opgenomen worden (zie artikel 1287 Ger.W.):

VAN MARCKE advocaten:

Claude Van Marcke *
Vallery Declercq *
Jelle Lammertyn *

Bram Vercouter
Inez Devos
Mathy Depuydt
Dries Van Parys
Kim Devoldere *

Fien Vervaeke
Lies De Bondt
Klaas Denoulet
Annelies Delesie
Bram Casier
Jan-Willem Carpentier

- verplichte vermeldingen: alle goederen en alle schulden van de partijen moeten in de vermogensrechtelijke overeenkomst opgenomen worden, ook moet bepaald worden op welke manier het wettelijk erfrecht en de reserve van de langstlevende echtgenoot tijdens de procedure geregeld zullen worden
- facultatieve vermeldingen: boedelbeschrijving, wijziging begunstigde levensverzekering, beding omtrent de proceskosten, ...

Deze vermogensrechtelijke overeenkomst dient verplicht opgemaakt te zijn onder de vorm van een authentieke akte en dient overgeschreven te worden op het hypotheekkantoor wanneer onroerende rechten overgedragen worden.

c. De procedure

De bevoegde rechtbank is de Rechtbank van Eerste Aanleg, naar keuze van de echtgenoten. De procedure dient te worden ingeleid bij verzoekschrift, dat als bijlage de familierechtelijke en de vermogensrechtelijke overeenkomst bevat, een uittreksel uit de geboorte akte van de kinderen alsook een bewijs van nationaliteit van de echtgenoten. (zie artikel 1288bis Ger.W.)

Binnen de maand volgend op het neerleggen van het verzoekschrift, dienen de echtgenoten in persoon te verschijnen voor de Rechtbank van Eerste Aanleg, waar zij hun wil dienen te kennen te geven om uit de echt te scheiden. (zie artikel 1289 Ger.W.)

In de loop van de vierde maand volgend op de eerste verschijning dienen de partijen opnieuw te verschijnen voor de voorzitter van de Rechtbank van Eerste

Kantoor ANZEGEM

Kerkstraat 1
8570 Anzegem
t. +32 (0)56 68 79 15
f. +32 (0)56 68 16 90

Kantoor BRUGGE

Blankenbergse Stw. 141
8000 Brugge
t. +32 (0)50 32 32 67
f. +32 (0)50 32 23 33

www.van-marcke.be
advocaten@van-marcke.be

KBO nummer: 0894.616.152

/ ovv BVBA VAN MARCKE advocaten

* Burgerlijke Besloten Vennootschap
met Beperkte Aansprakelijkheid

Aanleg om hun wil om uit de echt te scheiden te hernieuwen en om te vragen de echtscheiding uit te spreken. De partijen kunnen zich op deze tweede verschijning laten vertegenwoordigen door een advocaat. (zie artikel 1294 Ger.W.)

Echtgenoten die aantonen dat ze op het ogenblik van de inleiding van de vordering al meer dan zes maanden feitelijk gescheiden zijn, worden vrijgesteld van een tweede verschijning. (zie artikel 1291bis Ger.W.)

d. Het echtscheidingsvonnis

Indien blijkt dat de partijen aan de voorwaarden hebben voldaan en de vereiste formaliteiten hebben vervuld, dan spreekt de Rechtbank van Eerste Aanleg de echtscheiding uit en dan homologeert de Rechtbank de overeenkomsten met betrekking tot de kinderen. (zie artikel 1298 Ger.W.)

Wanneer de echtscheidingsvonnis definitief is uitgesproken, dan stuurt de griffier binnen één maand een uittreksel uit dit vonnis naar de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar het huwelijk werd voltrokken. (zie artikel 1303 Ger.W.)

Binnen één maand na ontvangst van het uittreksel uit dit vonnis, schrijft de ambtenaar van de burgerlijke stand het beschikkend gedeelte van dit vonnis over in de registers van de burgerlijke stand. (zie artikel 1303 Ger.W.)

2. De echtscheiding onherstelbare ontwrichting (EOO)

a. Voorwaarden

De partijen die uit de echt willen scheiden dienen aan te tonen dat het huwelijk onherstelbaar is ontwricht. Het huwelijk wordt geacht onherstelbaar te zijn ontwricht wanneer de voortzetting van het samenleven tussen de echtgenoten onmogelijk is geworden ingevolge die ontwrichting. (zie artikel 229 B.W.)

Het bewijs van onherstelbare ontwrichting kan op verschillende wijzen aangetoond worden (zie artikel 229 B.W.):

- met alle middelen van recht
- door het verstrijken van een bepaalde duur van feitelijke scheiding
- door het herhalen van de wil te scheiden

VAN MARCKE advocaten:

Claude Van Marcke *
Vallery Declercq *
Jelle Lammertyn *

Bram Vercouter
Inez Devos
Mathy Depuydt
Dries Van Parys
Kim Devoldere *

Fien Vervaeke
Lies De Bondt
Klaas Denoulet
Annelies Delesie
Bram Casier
Jan-Willem Carpentier

Kantoor ANZEGEM

Kerkstraat 1
8570 Anzegem
t. +32 (0)56 68 79 15
f. +32 (0)56 68 16 90

Kantoor BRUGGE

Blankenbergse Stw. 141
8000 Brugge
t. +32 (0)50 32 32 67
f. +32 (0)50 32 23 33

www.van-marcke.be
advocaten@van-marcke.be

KBO nummer: 0894.616.152

/ ovv BVBA VAN MARCKE advocaten

* Burgerlijke Besloten Vennootschap
met Beperkte Aansprakelijkheid

In eerste instantie kan de onherstelbare ontwrichting aangetoond worden door alle wettelijke bewijsmiddelen, zoals bijvoorbeeld: bewijs van overspel (ook een beroep doen op het eigen overspel is mogelijk), bewijs van slagen en verwondingen, ... (zie artikel 229 §1 B.W.)

In tweede instantie kan de onherstelbare ontwrichting aangetoond worden door het verstrijken van een bepaalde duur van feitelijke scheiding. Bij gezamenlijk verzoek tot echtscheiding bedraagt deze termijn zes maanden feitelijke scheiding, bij eenzijdig verzoek tot echtscheiding bedraagt deze termijn één jaar. (zie artikel 229 §§ 2 en 3 B.W.)

In derde instantie kan de onherstelbare ontwrichting aangetoond worden door het tweemaal herhalen van de wil om te scheiden. De tussenperiode tussen het eerste en het tweede verzoek om uit de echt te scheiden bedraagt drie maanden bij een gezamenlijk verzoek tot echtscheiding en bedraagt één jaar bij een eenzijdig verzoek tot echtscheiding. (zie artikel 229 §§ 2 en 3 B.W.)

VAN MARCKE advocaten:

Claude Van Marcke *
Vallery Declercq *
Jelle Lammertyn *

Bram Vercouter
Inez Devos
Mathy Depuydt
Dries Van Parys
Kim Devoldere *

Fien Vervaeke
Lies De Bondt
Klaas Denoulet
Annelies Delesie
Bram Casier
Jan-Willem Carpentier

b. De procedure

De bevoegde rechtbank is de Rechtbank van Eerste Aanleg van de woonplaats van de verweerder of van de laatste echtelijke verblijfplaats.

De procedure ten gronde kan ingeleid worden op twee verschillende wijzen, enerzijds via een verzoekschrift op tegenspraak, anderzijds via dagvaarding.

Ook kan de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg zetelend in kortgeding gevat worden om voorlopige maatregelen te nemen inzake de persoon, het levensonderhoud en de goederen van de echtgenoten of hun kinderen. Deze voorlopige maatregelen hebben meestal betrekking op de afzonderlijke woonst van partijen, op de onderhoudsbijdragen tussen echtgenoten en ten aanzien van de kinderen en op het ouderlijk gezag en het verblijf van de kinderen. (zie artikel 1280 Ger.W.)

De procedure ten gronde en de procedure in kortgeding kunnen simultaan gevoerd worden voor de Rechtbank van Eerste Aanleg.

Partijen kunnen in de loop van de echtscheidingsprocedure voor de Rechtbank van Eerste Aanleg ook volledige of gedeeltelijke akkoorden sluiten met betrekking tot voorlopige maatregelen inzake de persoon, het levensonderhoud en de goederen

Kantoor ANZEGEM

Kerkstraat 1
8570 Anzegem
t. +32 (0)56 68 79 15
f. +32 (0)56 68 16 90

Kantoor BRUGGE

Blankenbergse Stw. 141
8000 Brugge
t. +32 (0)50 32 32 67
f. +32 (0)50 32 23 33

www.van-marcke.be
advocaten@van-marcke.be

KBO nummer: 0894.616.152

/ ovv BVBA VAN MARCKE advocaten

* Burgerlijke Besloten Vennootschap
met Beperkte Aansprakelijkheid

van de echtgenoten of hun kinderen. Deze akkoorden dienen dan ter bekrachtiging aan de rechter voorgelegd te worden. (zie artikel 1256 Ger.W.)

De persoonlijke verschijning van partijen is vereist in geval van een gezamenlijke vordering. Is er sprake van een eenzijdige vordering, dan dient enkel de verzoeker verplicht in persoon te verschijnen (zie artikel 1255 Ger.W.)

De zaak kan op de inleidende zitting behandeld worden, indien de rechter vaststelt dat partijen op dat ogenblik respectievelijk reeds meer dan zes maanden of één jaar feitelijk gescheiden zijn.

De rechter zal de zaak op de inleidende zitting in voortzetting plaatsen om:

- het bewijs te leveren van de onherstelbare ontwrichting van het huwelijk met alle middelen van recht
- een bepaalde duur feitelijke scheiding te vervullen
- partijen toe te laten na respectievelijk drie maanden of één jaar hun verzoek tot echtscheiding te herhalen

VAN MARCKE advocaten:

Claude Van Marcke *
Vallery Declercq *
Jelle Lammertyn *

Bram Vercouter
Inez Devos
Mathy Depuydt
Dries Van Parys
Kim Devoldere *

Fien Vervaeke
Lies De Bondt
Klaas Denoulet
Annelies Delesie
Bram Casier
Jan-Willem Carpentier

Conclusies kunnen neergelegd worden door de partijen tot aan de sluiting van de debatten om de vordering te wijzigen of uit te breiden of om een tegenvordering of aanvullende vordering in te stellen, bijvoorbeeld met betrekking tot het onderhoudsgeld.

c. Het echtscheidingsvonnis

Indien blijkt dat de partijen aan de voorwaarden hebben voldaan en de vereiste formaliteiten hebben vervuld, dan spreekt de Rechtbank van Eerste Aanleg de echtscheiding uit.

Wanneer de echtscheidingsvonnis definitief is uitgesproken, dan stuurt de griffier binnen één maand een uittreksel uit dit vonnis naar de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar het huwelijk werd voltrokken. (zie artikel 1275 Ger.W.)

Binnen één maand na ontvangst van het uittreksel uit dit vonnis, schrijft de ambtenaar van de burgerlijke stand het beschikkend gedeelte van dit vonnis over in de registers van de burgerlijke stand. (zie artikel 1275 Ger.W.)

Kantoor ANZEGEM

Kerkstraat 1
8570 Anzegem
t. +32 (0)56 68 79 15
f. +32 (0)56 68 16 90

Kantoor BRUGGE

Blankenbergse Stw. 141
8000 Brugge
t. +32 (0)50 32 32 67
f. +32 (0)50 32 23 33

www.van-marcke.be
advocaten@van-marcke.be

KBO nummer: 0894.616.152

/ ovv BVBA VAN MARCKE advocaten

* Burgerlijke Besloten Vennootschap
met Beperkte Aansprakelijkheid